

המאור, אבל הראב"ד בהשגותיו על הרי"ף והוצא בהרא"ש שם פוסק כרוב משום שהלכתא כרב באיסורא, והלכה כר"מ בגזירותיו, ופסולה הסוכה באם יש בהנסר ארבעה, וע"כ נחלקו באם הפכן על ידיהן, ולי"ע מ"ע הרי"ף ויתר הראשונים שלא סברי כן, הלא כללל הוא הלכה כר"מ בגזירותיו, ואף אם הלכה כשמואל מה עמם שפוסקים כר"י ובאין בה ארבעה הסוכה כשרה, מאחר שר"מ גזר אף באין בהנסר ארבעה משום תקרה, הלכה כר"מ בגזירותיו, ועיין בהריטב"א שם שכתב מאחר שאף ר"י סובר גזרת תקרה אלא שסובר שבאין בה ארבעה אין גזרת תקרה כיון דליחנהו שיעור מקום כמבואר שם בגמ', אין זוה הכלל דהלכה כר"מ בגזירותיו ועדיין לי"ע העמם הזה.

ונראה בזה לפי מה שפסק הרמב"ם כאן שאפילו בהפכן על ידיהן פסולה, ומפורש שם בגמ' העמם שנעשו כשפודין של מתכת הרי שאין האיסור רק משום הגזרה שמה יש תחת תקרת הבית, אלא שמשום גזרה זו פסלו נסרים אלו מדין סכך, ועשאוה לסכך פסול, ואף בהפכן על ידיהן שאין שם רחב ארבעה ואין הגזרה זו, מ"מ הסוכה פסולה, משום שהסכך הוא סכך פסול ונמלא שמחלוקותם של ר"מ ור"י בנסר שיש בה ארבעה הוא, אי זה סכך כשר או סכך פסול, אלא שהעמם הוא משום גזרה אי גזרינן או לא גזרינן, אבל אי גזרינן הוא סכך פסול בכל אופן אף שאין הגזרה כמו בהפכן על ידיהן, ואי לא גזרינן הוא סכך כשר, ונמלא שמחלוקותם הוא בדין כמו בכל מקום, ואין בזה האין כללל דהלכה כר"מ בגזירותיו, שזכו רק במקום שהאיסור הוא רק הגזרה, משא"כ כאן שאף שהעמם מה שפסלו הוא משום גזרה, מ"מ מחלוקותם הוא בדין כמו בעלמא, אי זה סכך כשר או פסול, ובזה הלכה כר"י נגד ר"מ.

לדעת החכמים
1234567

והנה בסוכה דמ"ז אי פליגי בהמשנה בתקרה שאין עלי מעזיבה, ר"י סובר ב"ש אומרים אף מפקפק או נועל אחת מצינתיים, ור"מ אומר נועל אחת מצינתיים ואינו מפקפק, ומפרש שם הגמ' שמחלוקותם הוא בנסר שיש בה ארבעה לר"י אליבא דרב מחיר אף בנסר של ד' טפחים, וסובר שזכו רק ב"ה סברי כן, אבל ב"ש אומרים משום גזרת תקרה ולא מועיל מה שמפקפק, ור"מ איה ליה גזרת תקרה ולא נחלקו ב"ש וב"ה בזה, ולשמואל מפרש שם, שפליגי צביטולי תקרה, ומפרש רש"י שבאם ה"י כצר תקרה והוא מפקפק הלא מוכיח שיודע שאמרה תורה תעשה ולא מן העשוי שזו אין לגזור משום תקרה ע"ש. וכן מפרש שם בעל המאור ע"ש, ולי"ע לי עובדא מאחר שאפילו בהפכן על ידיהן פסול, הרי משום הגזרה עשאוה לסכך פסול כשפודין של מתכת, מה שייך לומר אם מוכיח שהוא יודע הפסול של תעשה ולא מן העשוי שיה"י כשר, והלא אם יראה לעשות בזה הנסר לסכך על סוכה אחרת ודאי שפסול מאחר שהנסר רחב ארבעה, איך יוכשר בזה הבית שהיתה מקודם תקרה וזה פלא. ועיין במלחמות שם שכי ג"כ להקשות על פירוש זה, משום דאף שמוכיח שהוא יודע האין פסול דתעשה ולא מן העשוי מ"מ איכא למיגזר משום הנכנסין והיוצאין שלא יאמרו מסככין בנסרים ע"ש. ולהבטוח יש להקשות יותר מאחר שעשאוה כשפודין של מתכת והוא סכך פסול איך יוכשר במה שמוכיח שהוא יודע הדין, וע"כ נראה לפי שיטת הרמב"ם לקמן בה"ח מיושב שפיר, דהרמב"ם כתב שרק באם אין בהנסר ד' טפחים מועיל מה שמפקפק אבל אם יש בהנסר ד' טפחים פסול אף שמפקפק, וזהו שיטת הרי"ף שם כמו שמפרשים הרמב"ן והר"ן שם, ומה דאיתא

בגמ' שם שלשמואל פליגי צביטולי תקרה ביאר שם הרי"ן שבתקרה אף שאין בהנסרים ד' טפחים, מ"מ מהוך שתקרה היתה כצר, שייך זהו הגזרה של תקרה חוץ מפסולי דאורייתא דאית בהו משום תעשה ולא מן העשוי, וב"ה סברי דמפקפק או נועל אחת מצינתיים דכל אחד לחודי סגי, דכי היכי דמפיק לה מן תעשה ולא מן העשוי, מפיק לה נמי מגזרת התקרה, וב"ש אליבא דר"י ור"מ אליבא דר"י סברי נהי דמפקפק מפיק לה מן העשוי, לא מפיק לה מן גזרת התקרה, ולכן אי נועל אחת מצינתיים אין אי לא לא, ע"ש היעב. וביאור דבריו הוא שאף אם אין בהנסרים ד' טפחים אבל מ"מ מאחר שהיתה כצר בהן תקרה, ואם אח"כ נחצטלה התקרה מאל"י חוץ מהפסול של תעשה ולא מן העשוי שיש בזה, יש גם משום גזרת התקרה, משא"כ אי סותר התקרה בידיים ועושה סוכה מחדש בהן ודאי שהרי זה כעושה לכתחלה סוכה בנסרים פחות מד' טפחים שכשרה, אבל המחלוקת הוא במפקפק הנסרים ומחזירין על מקומן, בזה סברי ב"ה אליבא דר"י שהסוכה כשרה, שכמו שהפקפק מפיק מן העשוי, ומן התורה ודאי כשרה, כן מפיק הפקפק מן הגזרה, והרי זה כמו שעושה מחדש סוכה בנסרים שהן פחות מד' טפחים, ואין לפסול אותן מהמה גזרת התקרה, אבל ב"ש אליבא דר"י ולר"מ כו"ע סברי כן, שאף שמה שמפקפק מפיק מן העשוי ונקרא תעשה, אבל עדיין יש בזה גזרת תקרה, מאחר שרק מפקפק הוא ולא סתר לגמרי ועושה סוכה מחדש ע"ש היעב בהר"ן. וזהו הפירוש שפליגי צביטולי תקרה, וזהו שכתב הרי"ף שטעמיהו דב"ה משום תעשה ולא מן העשוי הלכך אי מפקפק עביד מעשה וכו', והיינו כמו שמפיק מהדין דתעשה ולא מן העשוי כך מפיק מגזרת התקרה, וזוהי גם שיטת הרמב"ם שבנסר שיש בה ד' טפחים ודאי שפסולה, ולכאורה לי"ע מהו הדמיון להא דתעשה ולא מן העשוי וממ"י אי יש כאן גזרת תקרה או אין גזרת תקרה, ולמה צריך הרי"ף לומר האין דתעשה ולא מן העשוי, ומוכיח מהו כמו שביארנו שכלל אין האיסור רק משום הגזרה אלא שעי"י הגזרה פסלו להסכך, ובאם ה"י כצר תקרה אף שאין בה ד' טפחים גזרו משום תקרה, שאף עכשיו תקרה היא, אם זה נחצטלה ממילא התקרה, וע"כ סברי ב"ש שאף שהוא מפקפק יש בזה הגזרה אף שמפיק מדין העשוי, וב"ה סברי שלא כן, מאחר שהפקפק הועילה להוציא מדין העשוי שזו ממילא אין שייך לפסול משום גזרת תקרה, שאין פסול אחר רק מה שהיתה תקרה והרי עשה מעשה להוציא מה ויש כאן תעשה, גם על גזרה זו יש כאן תעשה ואין בדין לפסול הסוכה, זהו מה שנראה צביטור דין זה ודוק.

ו פ"ה הב"ה. סוכה שאולה כשרה וכן הגזולה כשרה, כיצד אם תקף על חבירו והוציאו מסוכתו וגזלה וישב בה ילא שאין הקרקע נגזלת, ואם גזל עניים ועשה מהן סוכה ילא שתקנת חכמים היא שאין לבטל העניים אלא דמי עניים בלבד ואפילו גזל נסרים והניחן ולא חזרן ולא שנה בהן כלום ילא והעושה סוכתו צרשות הרצים הרי זו כשרה עכ"ל.

הנה מדין תורה סוכה גזולה פסולה כדאיתא בדי"ע אי ובדכ"ז יעויין בתוס' בסוכה בדל"א א', ובס' אבי עזרי מהדו"ק בהלכות סוכה כאן הבאתי מה שהסתפקו באם גזל סכך ועשה בהם סוכה ואח"כ קנה את הסכך מן הנגזל אי מהכשר הסוכה, או שפסולה מהדין תעשה ולא מן העשוי וכמו כן כתב הביאור הלכה באו"ח סימן י"א להסתפק באם עשה לציית בחוטיין גזולין ואח"כ קנה הציית אפטר לפסול משום תעשה ולא מן העשוי, וכתבתי שם באבי

והולילו מסוכתו ולא משום דקרקע אינה נגזלת, הרי מלוא הבאה בעצירה היא וכחז ח"ל אבל הנכון להכח כיון דלא קני לה כלל, וברשותי דמארי איתא, ואין המלוא מולידתה מרשות בעלי לא חשיבא מלוא הבאה בעצירה, והרי הוא כאלו היתה שדה דעלמא גזולה ברשותו, שא"פ שעצירה בידו אין הסוכה נפסלת בכך עכ"ל. ולריך ביאור כוונתו, דע"פ הרי אסור להשתמש בקרקע הגזולה, ובמה שיושב בתוכה שוב עובר באיסור גזילה, וכמו שכתב הרמב"ם בגזילה מעלעלין שאם השתמש בו שוב עובר בלא חגזול עיין בפ"ג מהל' גזילה ואצירה ה"ו, ומאחר שאף בגזילת קרקע עובר בלא חגזול, ממילא גם במה שהשתמש בה עובר שוב בלא חגזול, ומ"ט לא יחשב למלוא הבאה בעצירה בחקק את חזירו והולילו מחור סוכתו ול"ע סברת הרשב"א ה"ל.

ואשר יראה בזה דהנה קשה לי בזה דממעטין מחג הסוכות תעשה לך סוכה גזולה, ואי קרקע נגזלת איתמעטין אף אם הגזילה היתה רק על הקרקע כמבואר שם בסוכה דל"א והמסכת ברשות הרבים ר"א פוסל, ומשום דסובר קרקע נגזלת יעו"ש, ול"ע הלא הדין דמה דבעינן מפסולת גורן ויקב שהוא רק על הסכך אבל הדפנות כשרות בכל דבר כמבואר בהמשנה פ"ק דסוכה ד"ב אי והטעם פירש"י שם משום דכל סוכה הכחוז סכך משמע דדופן לא איקרי סוכה ע"ש, ומ"ט דכאן לענין גזולה שממעטין מקרא חג הסוכות תעשה לך, שממעטין בין שהסכך הוא גזולה ובין שהדפנות הן גזולות, ואפילו הקרקע לצדה היא גזולה פסולה, והנה לענין ע"י סוכה שאסורין בהנאה כל שבעה, ויליף לה הגמ' בסוכה ד"ט מקרא דכתיב חג הסוכות שבעת ימים לה, שחל שם שמ"ס על הסוכה, כשם שחל שם שמ"ס על החגיגה, שיעת הרמב"ם בפ"ו הע"ו לקמן שצ"ע ע"י דפנות בין ע"י סכך אסורין, והר"א בפ"ק דסוכה סימן י"ג כתב שרק ע"י סכך אסורין, אבל ע"י דפנות מותרין, ומשום דכל מאי דרשינן מחג הסוכות הוא דוקא על הסכך, כמו לענין פסולת גורן ויקב, ולדעת הר"א ש"ס קשה דא"כ מ"ט לענין גזולה שממעטין הדפנות ג"כ, ואף להרמב"ם קשה דהלא מקרקע הסוכה ודאי שמוחר ליהנות ממנה, ולענין גזולה שממעטין אף הקרקע שלא תהי' גזולה והצירור בזה הוא פשוט, דיש בזה שלשה גדרים, ותרי מינייהו ביארם בסי' חדושי רצנו חיים הלוי לקמן בפ"ו הע"ו, דודאי כל הני דינים הנוגעים לפסולת והכשרת דסוכה הוא זה נוגע רק בהסכך ולא בהדפנות, דהדפנות אינן בכלל סוכה, משא"כ בזה דע"י סוכה נאסרין, דין זה נאמרה על מלוא סוכה, דכל דמיקיימא ב"י מלוא סוכה אסור ליהנות ממנו, ודין מלוא שבה הוא שאסור ליהנות ממנה, וע"כ כיון דילפינן מקרא בסוכות גם לדפנות, וכלא דפנות לא מתכשרא, ממילא גם הדפנות איכללו במלוא הסוכה, ואע"ג דאינהו לאו שמא דסוכה בהו, אבל מ"מ כך הוא מלואה דלשם סוכה שעל הסיכוך בעינן גם דפנות, ולהכי סובר הרמב"ם דגם ע"י דפנות הסוכה אסורין עכ"ל, והנה בזה חולק הר"א ש, שסובר שמ"מ דין האיסור הנאה הוא שגריך לחול על הסוכה כדיליף כשם שחל שם שמ"ס על החגיגה, כך חל שם שמ"ס על הסוכה, ממילא שמה דסוכה הוא רק על הסיכוך ולא על הדפנות, ואף להרמב"ם הוא רק שהדפנות ג"כ נאסרין, משום שגם הדפנות איכללו במלוא הסוכה מקרא דבסוכות, או מהלל"מ כמבואר בסוכה דף ה', אבל קרקע הסוכה, אף שאי אפשר לסוכה בלא קרקע שתחתיה, אבל אין הקרקע איכללא במלוא סוכה, וממילא מותר הקרקע בהנאה, וגדר שלישי נראה, שהוא זה הדין דסוכה גזולה, שג"כ אין זה דין בפסולת והכשרה

עזרי הנ"ל שאין ספק זה לריך לפנינו שבדאי אין זו פסול בעלם הלינית ובעלם הסכך שהרי להנזל הוא כשר, אלא הפסול הוא בקיום מלוא לינית וקיום מלוא סוכה וע"כ אין כאן הפסול תעשה ולא מן העשוי יעו"ש.

אולם כעת התבוננתי שאפשר בסוכה שבעינן שיהי' עשוי ללל וסוכה שנעשית מאל"י פסולה וכן החוטט בגדיש ועשוהו סוכה פסולה משום שלא נעשית ללל כמפורש בהרמב"ם למעלה ב"ט וע"כ אפשר שאם גזל סכך וסיכוך מאחר שאין הסכך שלו אינו בעלים ליחד את הסכך ללל וכמו שכתב המג"א בהלכות שבת סימן ש"ט סק"ח שאין אדם יכול לעשות בסיס לדבר האסור חפץ של חצירו ויעוין בהגהות הגרעק"א בא"ח סימן רנ"ג שהעיר ג"כ דין כיוצא בזה והבאתיו באבי עזרי הנ"ל בפ"ג מהל' שבת ה"י ע"ש שהעירתי עליו וא"כ כאן שבעינן שיהי' עשוי ללל רק בעלים יכול ליחד שחב"ל ללל ולא אדם אחר ונמלא שזאמת הפסול הוא בגוף הסוכה, וע"כ אף אם קנה אח"כ הסכך וחישב שיהי' ללל זהו הפסול של תעשה ולא מן העשוי, והא שגריכין מיעט בסוכה גזולה שהיא פסולה הוא באופן שגזל סוכה שלמה העשויה צריש הספינה שמעלעלין הוא ונגזלן והוא נעשית מהבעלים ללל אבל באם גזל סכך וסיכוך פסולה משום שלא נעשית ללל ושייך שפיר הפסול של תעשה ולא מן העשוי ומ"ט שייך נמי לומר שאם אכל בסוכה סכך בסכך הגזול שיהא נחשב כאוכל חוץ לסוכה מאחר שהוא פסול בגוף הסוכה שלא נעשה ללל וזה דוקא כשגזל סכך וסיכוך בזה אבל באם גזל סוכה וישב בה אף שלא קיים מלוא משום מלוא הבאה בעצירה אבל אין זו אכילה חוץ לסוכה וכמו שכתבתי באבי עזרי הנ"ל.

ועדיין לריך לי תלמוד בזה שהרמב"ם בפ"ג מהל' מעשר ה"ו פוסק בגומר פירות חצירו שלא מדעת הבעלים שנחשב לגמר מלאכה והוא מחלוקת בירושלמי רפ"ד דמעשרות שריו"ח סובר הממרח פירות חצירו שלא מדעתו הוי שפיר מירוח ור"ל סובר שאין זה מירוח ויש להבין מה יסוד מחלוקתם בזה ומ"ט דריו"ח שאחר יכול לעשות גמר מלאכה בחצוהא שאינו שלו, גם יש לעיין לפי שיעת הרמב"ם בפ"ב מהל' מעשר ה"א בגומר פירות ע"מ למכור פטורין מחו"מ ועיין בסי' אבי עזרי מהדו"ק שם שמבואר הטעם מאחר שגומר ע"מ למכור אין זה גמר מלאכה שלא תלוי כבר בדעתו ותלוי רק בדעת הלוקח מה שיעשה עם הפירות, מה"ט דין שאם אחר יעשה מירוח שלא מדעת הבעלים ותלוי בדעת הבעלים מה שיראו לעשות עם החצוהא שלהם ואם נעשה מירוח ע"י אחרים לא עדיפא ממרח ע"מ למכור ול"ע.

פ"ה הכ"ה סוכה שאולה כשרה, וכן הגזולה כשרה, כינוד אם חקק על חצירו והולילו מסוכתו וגזלה וישב בה ולא שאין הקרקע נגזלת, ואם גזל עניים ועשה מהן סוכה ולא, שתקנה חכמים היא שאין לבעל העניים אלא דמי עניים בלבד, ואפילו גזל נסרים והניחן ולא חצקן ולא שנה בהן כלום ולא, והעושה סוכתו ברשות הרבים הרי זו כשרה עכ"ל. הנה בסוכה ד"ט א' ודכ"ז ב' דרשי מקרא דכתיב חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים, לך קרא למיעוטי גזולה, והתוס' שם דר"ע הקשו למה לן קרא למיעוטי גזולה חיפוק משום מלוא הבאה בעצירה דמ"ט פסלין לולב הגזול ביו"ט שני, ותיראו דטעמא דמלוא הבאה בעצירה אינה אלא מדרבנן, ולכך לריכין קרא למעט לפסול מדאורייתא ע"ש. וקשה דא"כ בחקק חצירו והולילו מסוכתו וישב בה, מדוע ולא אף שאין קרקע נגזלת, אבל עכ"פ מלוא הבאה בעצירה היא ומדרבנן אמאי יולא בזה מלוא סוכה, והרשב"א בסוכה דל"א א' הקשה זו הקושיא מדוע בחקק חצירו

בסוכה הגזולה, אבל מאחר שממעטין מקרא העשה לך, הוי כאוכל צבית ואסור אף בשאר ימי החג, לדעתי זה אינו, ואף אחר המיעוט מקרא, הוא רק מיעוט צקיום המלוא, אבל אין זה סוכה פסולה כמו אם הי' הסיכון בסכך פסול וכמו שנתבאר, דאם זכו פסול, הי' הדין זה נוכח רק לענין הסכך, ולא על הדפנות והקרקע וא"כ פשוט שבשאר ימי החג אין זה נחשב כאוכל צבית, דאין יעלה על הדעת שהגזול מותר בה ואינו פסולה לדידי' ולהגזן היא פסולה, אלא ע"כ שהוא רק דין צקיום המלוא סוכה והוא פשוט ואין לר"ך לפנים.

גם מה שכתב השאגת ארי' בסימן ל"ט לתרץ קושיית התוס' שאיננו הקרא לענין גזל עכו"ם, דאין עבירה בגזול, ואפילו הכי איננו מעט מקרא דלך ע"ש, תירוצו זה אינו אלא חימה, ובדאי מאחר שלא ציינו בסוכה שלכם ואף בשאלה יולא, וקרקע שאינה נגזלת יולא בגזולה, אלמלא שלא דוקא בשאלה שקינה לי לשעה, אלא אף בלא שום זכות בה יולא, א"כ פשיטא שבגזול מעכו"ם יולא, והמיעוט הוא רק בגזול ישראל שאסור, ועיין בספר אור שמה בהלכות סוכה כאן שקלם מאד לתירוצו זה של השאגת ארי', והוא פלא.

ומה"ט אין מקום להסתפק לענין סכך הגזול ועשה סוכה, אם קנה אח"כ מהגזול, אי יולא ולא איפסול משום תעשה ולא מן העשוי, מאחר שאף מקודם אין הסוכה פסולה, רק שאינו יולא בה, ופשיטא שאם קנה אח"כ שיואל בה, וכן לענין ליזית דממעטין מקרא דכחיד ועשו להם משלהם ליזית שאין שלו, פשיטא דאם קנה אח"כ שיואל מלוא ליזית, ולא ציינו שיתירן, שאין כאן פסול, רק הוא דין במלוא ליזית והוא פשוט, ופליאה ציינו מה שראיתי בציאור הלכה סימן י"א בל"ח שמסתפק בזה, וכן בסוכה נסתפקו, ואין שום ספק בדבר, וזה ברור, ואין להקשות לפי תירוצי ה"ל עדיין ישאר קושיית התוס' למה לן קרא למעט ליזית הגזול חיפוק משום מלוא הבאה בעצירה, דבשלמא לענין סוכה כחצתי שהמיעוט הוא לענין קרקע הסוכה, אבל בליזית מאי איכא למימר, והוא פשוט שבליזית אין המיעוט דוקא בגזולה, דאפילו חוטין שאולין ג"כ אינו יולא בהן, מאחר שאינו שלו, אף שאין כאן עבירה, וז"ע בזה דברי השאגת ארי' ה"ל, שחחר ליישב גם לענין ליזית, ע"ש וז"ע.

פ"ד ה"ב חולים ומשמשיהן פטורים מן הסוכה, ולא חולה שיש בו סכנה אלא אפילו חש בראשו ואפילו חש צעיניו, מטעם פטור מן הסוכה הוא ולא משמשיהו, ואיחבו מטעם זה שאינו יכול לישן בסוכה מפני הרוח או מפני הצבובים והפרעושים וכיוצא בהן או מפני הריח עכ"ל. הגה' בשו"ע או"ח סימן תר"מ סעיף ד' כתב שם הרמ"א שאם עשה מתחלה במקום שמטעם באכילה או בשתי' או צנייה, או שאל לעשות לו אחד מהם בסוכה מפני שמהירר מלסטים או גנבים, אינו יולא בלוחה סוכה כלל אפילו בדברים שלא מטעם בהם דלא הויא כעין הדורו שיכול לעשות שם כל לרכיו, והוא מהמרדכי צ"י הישן ע"ש, והחכ"ל בתשובה סימן ל"ד חולק ע"ז וכתב שאינו נראה לו כלל דין הזה, דתשבו כעין הדורו לאו על אופן הסוכה קאי בליזה ענין זה"י עשוי אלא על אופן הישיבה בליזה ענין זה"א, וע"ז קאמר דה"י כעין הדורו, וע"כ שפיר יולא באכילה, אף כשאינו ראוי לשינה וכו' ע"ש, וראיתי בסי' בית הלוי ח"ג סימן נ"ג אות ב', שכתב שהרי לשיטת הרי"ף צ"י הישן, גם בסוכה קטנה טעמים של

והכשרא דהסוכה, דהלא הסוכה כשרה היא להצטלים, ואין שייך לומר שלהגזן היא סוכה פסולה, אלא שהוא דין צקיום מלוא סוכה, שאינו יולא מלוא סוכה, בסוכה הגזולה, וגם אין דין זה חל על גופה דסוכה, אלא שהוא דין בהגזרה צקיום מלוא סוכה, וקיום מלוא סוכה בהגזרה, הוא גם בקרקע הסוכה, כמו בהסיכון והדפנות, כיון דאי אפשר בלא"כ, וע"כ אינו יולא בסוכה הגזולה אף אם רק הקרקע גזולה היא, ואינו דומה לאיסור הנאה, שדין זה הוא מה שחל על הסוכה גופה, ורק הדפנות איכללו במלוא ^{אוצר החכמה} סוכה, ולא הקרקע.

והנה נראה לענין מלוא הבאה בעצירה, הדין הוא בגוף הדבר שאין גוף הדבר של העצירה נעשה מלוא, וכמו לולב הגזול, שהלולב הוא המלוא והוא העצירה שגזול הוא, וכן הוא בקרבן הגזול, וכן הוא בחוקע בשופר של עולה ושל שלמים המבואר ברי"ח דכ"ח, אבל כאן לענין סוכה הגזולה שממעטין אף אם הקרקע לבדה גזולה היא, שאין הקרקע איכללא במלוא סוכה, אלא הסיכון והדפנות, אף שבקיום המלוא גם הקרקע בכלל, שהקיום בהגזרה, אף ע"י הקרקע נהקיים בה מלוא סוכה, אבל אין צוה הכלל דמלוא הבאה בעצירה, ולא מלינו דין מלוא בזה בעצירה, אם הוא רק העצירה צקיום המלוא, ומשום כך ציינו קרא לך למיעוט גזולה, דאף אם הקרקע גזולה פסולה ואינו יולא בה מלוא סוכה, ועיין בירושלמי בשבת בפרק האורג ה"ג שמקשה בזה דאמרין הקורע בשבת יולא ידי קריעה, ומ"ש ממה דאמרין מלוא גזולה אינו יולא בה ידי חובתו בפסח, ומשני חמון גופה עבירה ברם הכא הוא עבר עבירה, והביאור הוא, שבגזולה פסל הדבר של המלוא עבירה היא, שדבר הגזול הוא, משא"כ בקורע בשבת, רק קיום המלוא נעשה ע"י עבירה, אבל הדבר של המלוא אינו עבירה, ורק שיש כאן עבירה משום שבת, וע"כ אין זה הכלל דמלוא הבאה בעצירה בעצירה אינה מלוא, ובקורע בצגד הגזול בלמא אינו יולא ידי קריעה כמבואר בשו"ע יור"ד סימן ש"מ סעיף כ"ט מהרמב"ן ע"ש, וזה להדיא כמו שבארנו, וע"כ שפיר לריבין קרא למיעוט סוכה גזולה לענין קרקע גזולה, וכמו שנתבאר, וזה למ"ד קרקע נגזלה, ולמ"ד אין קרקע נגזלה, וקרקע הגזולה כשרה לסוכה איננו מיעוט, כמו אם גזל סוכה העשוי בראש העגלה ובראש הספינה, שקרקע הסוכה ג"כ מטלטלין הוא וגזלין כמו שפרש"י בסוכה שם דל"א א', והכ"מ כאן, וזה הוא ביאור דברי הרשב"א ה"ל בסוכה שאין לפסול משום הבאה בעצירה בחוקק את חצירו והוליו מן הסוכה וישב בה איכו, אף שגם הסכך היא גזולה, ומשום דקרקע אינה נגזלת, ומשום דכיון דלא קני לה כלל וברשותי דמארי' איתא ואין המלוא מוליוהו מרשות בעלי' לא חשיבא מלוא הבאה בעצירה, והיינו שבאופן כזה שגם הסכך היא קרקע ואין קרקע ומחוצר לקרקע נגזלין, ואין חל על סכך הסוכה שם גזולה, נמלא שאין כאן בגופה של המלוא שם עבירה, אלא שיש כאן עבירה צקיום המלוא, משום זאת אין כאן החסרון דמלוא הבאה בעצירה, וזה מה שנראה בביאור ענין זה.

ודע דמה שכתב המ"ח במלוא שכ"ה לתרץ קושיית התוס' ה"ל, דלריבין קרא למיעוט סוכה גזולה ולא איפסול משום מלוא הבאה בעצירה, לענין לפסול ככל שבעת ימי החג, שאף שאין חיובא לאכול בסוכה, אלא שאסור לו לאכול חוץ לסוכה, דאי מטעם מלוא הבאה בעצירה, שייך רק באכילה לילה הראשונה, שאמרין שאין קיום מלוא סוכה, כיון שבאה ע"י עבירה, אבל מ"מ לא נחשב בשביל זה כאוכל צבית, וא"כ בשאר ימי החג מותר לו לאכול